

Tehtävä 1 (6p)

- (a) Selitä lyhyesti, mitä tarkoittaa, että logiikalla on äärellisen mallin ominaisuus. Seuraako äärellisen mallin ominaisuudesta logiikan ratkeavuus?
- (b) Johda CTL-lauseen $\neg\mathbf{EF}(\neg(\neg Q \wedge \mathbf{A}(PUQ)) \rightarrow \neg R)$ positiivinen normaalimuoto.
- (c) Päteekö mille tahansa joukolle malleja C ja lauseelle P : jos P on pätevä mallijoukossa C , niin $\Box P$ on pätevä joukossa C . Perustele vastauksesi lyhyesti.

Tehtävä 2 (6p)

Tutki taulumenetelmällä, pitääkö annettu väittämä paikkansa (P ja Q ovat atomilauseita) ja anna taulun perusteella (vasta)malli, mikäli se on mahdollista.

- (a) $\{\} \models_{\mathbf{KB}} \{\} \implies \Diamond\Box P \rightarrow \Box\Diamond P$, missä $\mathbf{KB}$ on symmetristen kehysten luokka.
- (b) On olemassa refleksiivinen malli ja siinä tila, jossa lause $\Box\Box(P \rightarrow \Box\neg P)$ on tosi ja lause $\Box\neg P$ epätosi.
- (c) $\{P \vee Q\} \models_{\mathbf{K}} \{\neg(Q \vee \Diamond\Box Q)\} \implies \Box\Box P \rightarrow \Box P$, missä $\mathbf{K}$ on kaikkien kehysten luokka.

Tehtävä 3 (6p)

- (a) Määrittele, mitä tarkoittaa modaalilogiikalle L annetun todistusmenetelmän virheettömyys (soundius) ja täydellisyys. (2p)
- (b) Insinööri Sörsselsson on onnistunut kehittämään virheettömän ja täydellisen todistusmenetelmän M_S kehyslogiikalle $\mathbf{S5}$ (symmetriset, refleksiiviset ja transitiiviset kehukset). Mitä voit sanoa menetelmän M_S virheettömyydestä ja täydellisyydestä kehyslogiikan $\mathbf{KD45}$ (sarjalliset, transitiiviset ja euklidiset kehukset) suhteen? (4p)

Tehtävä 4 (6p)

- (a) Formalisoi seuraavat ominaisuudet CTL-lauseina:
- (i) Jos esitetään palvelupyyntö (ehto **req**), siihen saadaan lopulta kuittaus (ehto **ack**).
- (ii) Mikäli savua ei ole (ehto $\neg$ **smoke**), sitä ei synny ennen sytyttämistä (ehto **fire**).
- (b) Olkoon $\langle S, R, v \rangle$ tarkasteltavan järjestelmän CTL-malli, missä $S = \{a, b, c, d, e\}$,

$$R = \{\langle a, b \rangle, \langle b, c \rangle, \langle c, a \rangle, \langle b, e \rangle, \langle e, b \rangle, \langle e, d \rangle, \langle d, c \rangle\},$$

$$v(b, \mathbf{ack}) = v(d, \mathbf{ack}) = \text{true}, \quad v(a, \mathbf{ack}) = v(c, \mathbf{ack}) = v(e, \mathbf{ack}) = \text{false},$$

$$v(a, \mathbf{req}) = v(c, \mathbf{req}) = v(d, \mathbf{req}) = v(e, \mathbf{req}) = \text{true} \text{ ja } v(b, \mathbf{req}) = \text{false}.$$

Anna ne mallin tilat, joissa lause $\neg\mathbf{A}((\neg\mathbf{AXack})\mathbf{U}(\neg\mathbf{EXreq}))$ on tosi.

- (c) Tutki CTL-tilamenetelmällä, onko lause $\mathbf{EFP} \rightarrow (P \vee \mathbf{EXEFP})$ pätevä.

Relaation R ominaisuuksia:

Refleksiivisyys: $\forall s(sRs)$

Symmetrisyys: $\forall s\forall t(sRt \rightarrow tRs)$

Sarjallisuus: $\forall s\exists t(sRt)$

Transitiivisuus: $\forall s\forall t\forall u(sRt \wedge tRu \rightarrow sRu)$

Euklidisuus: $\forall s\forall t\forall u(sRt \wedge sRu \rightarrow tRu)$